

# Natur-, Miljø- og Klima



Ringsted  
Kommune

## Politik 2020 - udkast



# Indhold

Indledning.....	3
FN's verdensmål .....	4
Grøn omstilling .....	6
En mangfoldig natur .....	8
Et rent vandmiljø .....	10
Miljø og erhvervsservice .....	12
Affald er vigtige resurser .....	14
En klimavenlig kommune .....	16

Ophavsret til forsidefoto tilhører Land & Bolig Ejendomsmægler



# Indledning

Vi ønsker alle det gode liv – også for vores efterkommere. Grundlaget for det gode liv er sunde og rare omgivelser, der er fri for miljøbelastende stoffer. Det skal Ringsted Kommunes Natur-, Miljø- og Klimapolitik bidrage til at skabe.

Lokalt skal vores natur stimulere til fordybelse og aktivitet samt åbne for forståelse af vores ansvar over for klima og miljø. Globalt set vil Ringsted Kommune bidrage til at løse de store udfordringer med at forvalte naturressurser, forebygge miljøforurening og at begrænse klimaforandringerne mest muligt.

Natur-, Miljø- og Klimapolitikken bygger på Byrådets vision "Ringsted - midt i mulighederne". Den sigter bl.a. imod:

- At skabe varierede bo-miljøer, der giver mulighed for et bæredygtigt liv
- At sikre natur der stimulerer til fordybelse og aktivitet
- At åbne for forståelse af vores ansvar over for klima og miljø.

Natur-, Miljø- og Klimapolitikken udfolder, hvordan politiken kan bidrage til, at Byrådets visioner kan blive til virkelighed. Der er udpeget 5 temaer:

- En mangfoldig natur
- Et rent vandmiljø
- Miljø og erhvervsservice
- Affald er vigtige ressourcer
- En klimavenlig kommune

Politikken revideres hvert 4. år og følges op af mere detaljerede handleplaner.

## Borgerinddragelse

I Ringsted Kommune arbejder vi med nærhed, medansvar, medbestemmelse og mangfoldighed. Det afspejles i den måde vi arbejder på. Vi kan nemlig ikke løfte opgaven med at sikre et rent og sundt miljø alene. Der er brug for alle gode kræfter. Natur-, Miljø og Klimapolitikken tager derfor udgangspunkt i, at opgaver i højere grad formes og løses i et samarbejde mellem borgere, virksomheder, kommunen og andre relevante aktører.

Ringsted Kommune har etableret nogle faste samarbejder, bl.a. Grønt Råd, Grundvandsrådet og Bæredygtighedsgruppen, for at fremme dialog og samarbejde. Her kan borgere og interessegrupper bidrage med idéer og løsninger inden for Natur-, Miljø- og Klimapolitikens områder.

Der er også oprettet en lokal Bæredygtighedspulje på 100.000 kr. årligt. Bæredygtighedsgruppen indstiller ansøgninger til det politiske udvalg, Klima- og Miljøudvalget. På den måde bliver nogle af borgernes, virksomhedernes og foreningernes mange grønne idéer til virkelighed.

# FN's verdensmål

FN har formuleret 17 verdensmål for en mere bæredygtig udvikling, der omfatter både sociale, økonomiske og miljømæssige forhold. I Ringsted Kommune har vi valgt at fokusere på otte af disse verdensmål. Verdensmålene er forankret i målsætninger i Ringsted Kommunes Planstrategi 2019-2031 - "Sammenhæng i muligheder".

I forhold til Natur-, Miljø- og Klimapolitikken er seks af de otte verdensmål relevante:

- 3. Sundhed og trivsel
- 11. Bæredygtige byer og lokalsamfund
- 12. Ansvarlig produktion og forbrug
- 13. Klimaindsats
- 15. Livet på land
- 17. Partnerskaber.

Desuden bidrager politikken til verdensmål nr. 6 om Rent vand og sanitet.





Natur-, Miljø- og Klimapolitikken bidrager til seks af de otte verdensmål, som Ringsted Kommune vil fokusere på. Disse er fremhævet på figuren. De to verdensmål, som Ringsted Kommune vil have fokus på, men som denne politik ikke bidrager til, er verdensmål nr. 4 om kvalitetsuddannelse og nr. 8 om anstændige jobs og økonomisk vækst.

# Grøn omstilling

I Ringsted Kommune er vi optaget af, hvordan vi kan bidrage til den grønne omstilling. Grøn omstilling er et fælles ansvar, hvor alle spiller en rolle - borgere, virksomheder og kommunen.

Grøn omstilling handler om overgangen til et samfund baseret på vedvarende energi. Grøn omstilling indebærer, at vi ændrer vores handlemønstre og tanker og bliver endnu mere bevidste om, hvordan vi hver især kan bidrage til en grønnere hverdag. Vores mål er, at vi sammen med borgere og virksomheder arbejder hen imod en hverdag, hvor vi tager udgangspunkt i grønne løsninger og en bæredygtig udvikling. Vi skal have fokus på energioptimering, grøn mobilitet, cirkulær økonomi og bæredygtigt affaldskredsløb samt biodiversitet.

Grøn omstilling er en langvarig proces, som Ringsted Kommune allerede har bidraget til i flere år. Vi har bl.a. opstillet mål for bæredygtig udvikling i en række planer, hensigtserklæringer og politikker, der er fulgt op af konkrete handlinger, fx:

- Klimaplan for Ringsted Kommune, hvor målet er at nedbringe CO<sub>2</sub>-udledningen med 20 % med udgangen af 2020. Af konkrete resultater er Ringsted Forsynings produktion af mere energivenlig fjernvarme, energieffektiv rensning af spildevand, energigireovering af kommunale bygninger og løbende udskiftning af varmekilder – fx fra oliefyr til varmepumper.
- Trafikhandlingsplanen, der har implementeret mål fra klimaplanen, om at ændre transportmønstret, så bybusser, cykling og gang erstatter korte bilture.
- Affaldsplanen, der har mål om mere og bedre sortering af affald, og har ført til implementering af ny affaldsordning for borgerne.
- Indkøbspolitikken, hvor der stilles krav om energivenlige produkter, der bl.a. har ført til indkøb af flere hybridbiler.

## Vi vil:

- Udarbejde en plan for grøn omstilling, hvor borgere og virksomheder kan orientere sig om, hvordan de kan bidrage til den grønne omstilling.
- Udarbejde en plan for kommunens initiativer og indsatser for grøn omstilling.

Verdensmål nr. 12, 13, 15 og 17

- Natur-, Miljø- og Klimapolitik, hvor vi har arbejdet med at forbedre biodiversiteten på beskyttede- og kommunale arealer, igangsætte klimatilpasning i Ringsted By og Benløse, overholde miljømål i søer og vandløb og skabe store sammenhængende naturområder.

## **Nationale pejlemærker**

Der er netop vedtaget en Klimalov på nationalt plan. Her er det besluttet, at Danmark skal arbejde aktivt for at holde den globale temperaturstigning nede på 1,5 grad. Konkret er der sat mål om, at reducere CO<sub>2</sub>-udledningen med 70 % i 2030 i forhold til 1990 og at Danmark skal være klimaneutralt i 2050. Disse mål skal Ringsted Kommune være med til at løfte.

## **En plan for Grøn omstilling**

Med en plan for grøn omstilling kan Ringsted Kommune løfte indsatsen for omstillingen og skabe større synlighed om, hvordan Ringsted Kommune vil bidrage til at nå de nationale krav om reduktion af CO<sub>2</sub>-udledningen.

En plan for Grøn omstilling kan eksempelvis omfatte følgende emner:

- Klimaforebyggelse: hvordan vil Ringsted Kommune nedbringe udledningen af CO<sub>2</sub> og omstille til vedvarende energi. Dette kan ske gennem en strategisk energi planlægning, der skal danne grundlag for kommunens prioritering af indsats til at fremme omstilling til et mere fleksibelt energisystem med mindre energiforbrug og mere vedvarende energi.
- Grøn mobilitet: hvordan vil Ringsted Kommune bidrage til, at udvikle den kollektive trafik og elektrificere transportsektoren. Her kan fx indgå fremme af ellader-infrastruktur og cyklisme.
- Klogere håndtering af affald: fx indsats mod madspild.
- Grøn kommune: fx at kommunen går foran med klimavenlige løsninger og stiller krav til bygherrer, om brug af CO<sub>2</sub>-venlige byggematerialer, øge direkte genanvendelse af byggeaffald samt fremme mere CO<sub>2</sub>-venlig håndtering af jord. Desuden fremme cirkulær økonomi, indsats mod mikroplast samt fremme anvendelse af økologi og biodiversitet på kommunale arealer.
- Binding af CO<sub>2</sub> ved skovrejsning og udyrkede ådale: planlægge for arealanvendelse og tilladelser.
- Adfærd: synliggøre og understøtte, hvordan brugere af kommunens institutioner og borgerne kan bidrage til den grønne omstilling og et bæredygtig liv.

# En mangfoldig natur

Ringsted Kommune skal være kendt som en kommune med en alsidig og rig natur med attraktive oplevelsesmuligheder.

## Biodiversitet

Vi vil arbejde med at forbedre naturkvaliteten og biodiversiteten i kommunens natur og grønne områder, på private naturarealer og via helhedsorienteret planlægning, fx Grønt Danmarkskort og Naturrådets anbefalinger fra 2018. Vi vil også arbejde på at kommunens samlede naturareal øges og bliver mere sammenhængende.

En mangfoldig natur berører flere af FN's verdensmål, bl.a. målene om sundhed og trivsel, bæredygtige byer og lokalsamfund samt livet på landet.

## Beskyt naturen

I naturen findes dyr og planter, som er følsomme over for menneskelige forstyrrelser. Disse arter og naturtyper skal vi beskytte. Det kan vi bl.a. gøre ved at regulere adgangen til naturen med omtanke.

Begrænsning af adgang til naturen kan være med til at skabe fine naturoplevelser. Det er beskyttelsen af et havørnepars rede i Humleore Skov et godt eksempel på. Der er begrænset adgang til den del af skoven, hvor havørnenes rede er. Til gengæld kvitterer havørneparret med flyvefærdige unger, som kommunens borgere og gæster kan nyde, når de for eksempel flyver hen over Haraldsted Sø.

## Benyt og oplev naturen

Naturen har stor betydning for vores sundhed og livskvalitet. Det har nemlig vist sig, at jo tættere vi bor på naturen, jo oftere færdes vi i den. Naturen giver også mulighed for læringsrige og udfordrende aktiviteter. Heldigvis har vi i Ringsted Kommune mange store naturværdier og smukke landskaber at byde på - i og omkring vores vandløb, søer og skove. Eksempler herpå er Suså, Ringsted Å, Haraldsted Sø, Gyrstinge Sø, Store Bøgeskov, Allindemagle Skov og Allindelille Fredskov.

## Vi vil:

- Styrke biodiversitet og naturkvalitet bl.a. ved at skabe større og mere sammenhængende naturområder og ændre plejemetoder på kommunale områder.
- Informere og motivere private lodsejere til at pleje og oprette natur.
- Fremme læring og oplevelser i naturen ved naturvejledning og guidede ture.
- Skabe gode muligheder for rekreation og motion i naturen ved at etablere fx vandrestier og fugletårne.
- Skabe mere bynær natur, herunder skov, ved at tænke det ind i byudviklingen.
- Arbejde for at få en naturpark i Ringsted Kommune med de store skove og søer i centrum.

Verdensmål nr. 3, 11, 15 og 17

Ringsted kommune har siden købet af Haraldsted Sø og Gyrstinge Sø arbejdet med at udvikle naturen og de rekreative faciliteter i og omkring søerne. Ringsted Kommune vil fortsætte dette arbejde gennem et projekt om pilotnaturpark. På længere sigt ønsker kommunen at oprette en naturpark efter Friluftsrådets mærkningsordning, Danske Naturparker. I en naturpark skal der være en helhedsorienteret udvikling af et større sammenhængende område. Pilotprojektet skal derfor gerne dække kommunens store søer og skove og vigtige naturområder.

Ringsted kommune ønsker med en naturpark at skabe naturglæde, forbedre naturen, fremme friluftslivet, udvikle lokalsamfundene og bevare den kulturelle arv.



# Et rent vandmiljø

I Ringsted Kommune arbejder vi for et rent vandmiljø. Vi tænker helhedsorienteret når vi bruger og beskytter vandmiljøet. Det er med afsæt i vandets kredsløb, at vi forvalter vandressourcerne.

Indsatsen for et rent vandmiljø er særligt forankret i FN's verdensmål om sundhed og trivsel, ansvarlig produktion og forbrug samt rent vand og sanitet.

## Rent drikkevand

Rent drikkevand er kun en selvfølge, hvis vi passer på grundvandet. Vi pumper nemlig grundvand op og bruger det til drikkevandsformål. Hovedparten af det oppumpede vand ender, efter brug, i vandløbene som rensat spildevand. Herfra indgår det igen i vandets kredsløb. Grundvand er således en resurse, der kan genbruges til evig tid, hvis vi ikke overudnytter eller forurener det.

I Ringsted Kommune er grundvandet i det store hele godt beskyttet. Truslerne mod grundvandet er overvejende forurening fra menneskeskabte aktiviteter, herunder anvendelse af pesticider i de boringsnære områder. Vi arbejder for at sikre tilstrækkelige mængder drikkevand af høj kvalitet.

I Ringsted Kommune er beskyttelsen af grundvandet ikke kun rettet mod at sikre rent drikkevand, men også mod grundvandets rolle i hele vandkredsløbet. Det betyder blandt andet, at indvindingen af drikkevand ikke vil ske på bekostning af de naturområder, der er afhængige af vandtilførsel.

## Rene og flotte søer og vandløb

Vandet i vores søer og vandløb skal være rent, og søer og vandløb skal rumme et alsidigt plante- og dyreliv. Sådan vil du kende Ringsted Kommune. I Ringsted Kommune arbejder vi målrettet med at sikre miljømålene i vandområderne. Indsatser til at forbedre vandmiljøet, som for eksempel forbedret rensning af spildevand og vandløbsrestaureringer bliver udført, så de, så vidt muligt, tilgodeser rekreative interesser. Kommunens drift og forvaltning af vandløb skal udvikles så hensynet til afvanding og

## Vi vil:

- Udarbejde en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Ringsted Kommune.
- Gennemgå de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) med henblik på at reducere risikoen for pesticider fra erhvervsmæssig anvendelse i BNBO.
- Opfylde miljømålene i vandløb og søer i henhold til de statslige vandplaner.
- Forny vandløbsregulativer .
- Sikre naturindholdet i ådale og vandløb, fx ved at forsinke overfladevand og tilbageholde næringsstoffer.

Verdensmål nr. 3, 6, 12 og 17

naturindhold i højere grad forenes.



# Miljø og erhvervsservice

Grundstenen i at sikre et rent og sundt miljø er at forebygge forurening af jord, luft og vand. Her spiller kommunen en vigtig rolle, idet kommunen kan forebygge forurening gennem en hensigtsmæssig planlægning og et løbende tilsyn med forurenede aktiviteter.

Indsatsområdet Miljø og erhvervsservice er særligt forankret i FN's verdensmål om sundhed og trivsel samt bæredygtigt forbrug og produktionsformer.

## Plads til erhvervslivet

Det er vigtigt for Ringsted Kommune, at virksomheder har mulighed for udvikling og vækst. Derfor arbejder vi konstruktivt med vores tværgående servicekoncept for behandling af erhvervsager, der skal sikre tidlig dialog og tydelig forventningssafstemning med vores nuværende og kommende virksomheder.

Vi vil have fokus på at lokalisere virksomhederne sådan, at deres aktiviteter ikke skaber konflikter i forhold til omkringliggende boliger. Vi vil særligt udnytte muligheden for at lokalisere støjende og støvende virksomheder i det nye erhvervsområde Business Park ved Jordemodervej. Derudover vil vi

## Vi vil:

- Prioritere tilsynsindsatsen og sætte ind hvor risikoen for forurening er størst.
- Sætte fokus på renere teknologi og resurseforbrug ved miljøtilsyn.
- Forebygge konflikter mellem boliger og virksomheder ved en hensigtsmæssig lokalisering af særligt miljøbelastende virksomheder.

Verdensmål nr. 3, 12, 15 og 17



søge at lokalisere virksomhederne i klynger, fx branchemæssigt beslægtede erhverv eller virksomheder, der kan indgå i procesmæssig symbiose.

### **Miljøtilsyn**

En vigtig brik i at forebygge forurening er kommunens miljøtilsyn. Et mangeårigt samarbejde mellem tilsynet og virksomhederne har gjort, at der i dag er styr på virksomhedernes miljøpåvirkninger. Der er dog stadig områder, der kræver særlig opmærksomhed – fx håndtering af olie og kemikalier. Miljøtilsynet vil fremover have mindre fokus på den generelle kontrol og mere fokus på udvalgte indsatsområder. Endvidere vil miljøtilsynet kunne give anledning til dialog og motivation vedrørende brug af renere teknologier og bæredygtigt ressourceforbrug.



# Affald er vigtige ressourcer

Befolkningen i verden vokser og det betyder en voksende efterspørgsel på ressourcer. Det store pres på ressourcer gør at vore "brug og forbrænd"-kultur ikke længere er holdbar. Der er brug for en holdningsændring og nye løsninger, hvor vi ser vores affald som ressourcer og sørger for at værdifulde materialer ikke gør tabt.

Affaldshåndtering er særligt forankret i FN's verdensmål om bæredygtige byer og lokalsamfund samt ansvarligt forbrug og produktion.

## Mere og bedre genanvendelse

I Ringsted Kommune er vi på vej i den rigtige retning med øget sortering af husholdningsaffald. Eksempelvis indsamler vi nu madaffald, der bliver behandlet på et biogasanlæg. Herved kan vi producere el og varme. Vi er også begyndt at hente storskrald ude ved borgernes bopæl. Herved får vi en endnu bedre sortering af affaldet, da personalet kan spotte det affald, der kan bruges direkte. Det øvrige affald bliver nøje sorteret, så materialerne kan blive genbrugt.

I de kommende år vil vi få endnu mere fokus på vores affald. De overordnede mål er at forebygge affald og at opnå mere og bedre genanvendelse. I forbindelse med at vi skal udarbejde en ny affaldsplan, vil vi se på, hvordan vi kan bidrage til at forebygge affald. Det kan eksempelvis være at støtte op omkring madspild, der er et af FN's verdensmål. I forhold til genanvendelse vil vi se på, om vi skal indsamle nye typer af affald eller håndtere nogle affaldstyper på en bedre måde. EU har bl.a. opmærksomhed på, hvordan vi kan genanvende mere plast og tekstiler. Det kan smitte af på vores mål.

Hvad angår erhvervsaffaldet skal vi fortsat have fokus på, at få de farlige stoffer i bygge- og anlægssaffaldet sorteret fra, så de ikke bliver spredt i vores omgivelser.

## Vi vil:

- Udarbejde en ny affaldsplan med nye mål for genanvendelse.
- Følge og justere kommunens affaldsordninger, så de er nemme at bruge for borgerne.
- Samarbejde med boligselskaber og andre aktører om mere og bedre sortering.
- Have fokus på renovering og nedrivning af bygninger, for at forebygge at farlige stoffer spredes.
- Forebygge affald og reducere miljøbelastningen fra kommunens egen drift gennem grønne indkøb.

Verdensmål nr. 11, 12 og 17

## Sammen sorterer vi meget mere

Information vil spille en stor rolle i forhold til at få affaldet sorteret rigtigt. Vores slogan er "Sammen sorterer vi meget mere" – for det kræver samarbejde med både borgerne og andre aktører at få mere og bedre genanvendelse. Jo bedre affaldet bliver sorteret ude i husholdningerne, på vores kommunale institutioner, hos virksomhederne og ved renovering og nedrivning af vores bygninger – jo bedre kan vi udnytte affaldet igen. Det kræver viden at sortere sit affald rigtigt, så der ligger en stor opgave i, at få bredt den viden ud til alle.

## Plastik i naturen

Indkøb og affald hænger tæt sammen, for det er allerede i indkøbssituationen, at vi træffer et valg. Det er her vi har mulighed for at vurdere, om et produkt vil kunne genanvendes efter endt brug, eller om vi kan finde et bedre alternativ. Et godt eksempel på den problematik er indkøb af plastprodukter.

Plastik i naturen er et stigende problem. Det slår dyr ihjel og påvirker økosystemerne. Derfor vil Ringsted Kommune bidrage til at mindske mikroplast i naturen ved at have mere fokus på brug og håndtering af plast.

Vi vil starte hos os selv med at udfase brugen af engangsplast. Herved bidrager vi også til at forebygge affald. Kunstgræsbaner til legepladser og idrætsanlæg er nogle af de store syndere til at sprede mikroplast. Derfor vil vi følge ny viden om, hvordan man bedst håndterer sådanne baner eller om der findes gode alternativer.



# En klimavenlig kommune

Der er to overordnede udfordringer, der knytter sig til klima. Den ene udfordring er at kunne håndtere øgede mængder regn fra skybrud, mens den anden er at nedbringe udledningen af drivhusgasser for at bremse klimaforandringerne.

Klima er særligt forankret i FN's verdensmål om bæredygtige byer og lokalsamfund, ansvarligt forbrug og produktion samt klimaindsats.

## Klimakommune

I forhold til at forebygge udledningen af drivhusgasser har Ringsted Kommune valgt primært at fokusere på egen drift. Ringsted Kommune er en Klimakommune – et koncept, der er udarbejdet af Danmarks Naturfredningsforening, hvor Ringsted Kommuner hvert år skal nedbringe CO<sub>2</sub>-udledningen med 2 %. Der er således tale om en målrettet og langsigtet indsats.

Klimakommune omfatter kommunens bygninger, de tekniske anlæg og kommunens egen transport. Der er igangsat en større energirenovering af de kommunale bygninger, der supplerer og udbygger indsatsen som Klimakommune. Dette omfatter bl.a., at vi i de kommende år skal øge bevidstheden om energiforbrug hos brugerne af de kommunale ejendomme – såvel ansatte som borgere.

## Klimatilpasning

Ringsted Kommune arbejder for at imødegå negative konsekvenser for klimaet. Samtidig arbejder vi med at få skabt innovative løsninger til at håndtere ekstrem regn.

I forhold til ekstrem regn drejer det sig om at forsinke og styre vandet inden det når vores søer og vandløb. Vi betragter regnvand som et aktiv og bruger regnvand til at skabe natur og rekreative miljøer til glæde for alle.

I forhold til klimapåvirkninger vil vi arbejde for, at der udpeges flere områder for skovrejsning og arealer med beplantning, der øger biodiversiteten.

## Vi vil:

- Foretage systematisk og målrettet energirenovering af kommunens bygninger.
- Gennemføre klimatilpasning i udvalgte bydele. Heri kan indgå løsninger som fx byggeri med grønne tage og vægge.
- Udvide handleplan for klimatilpasning så landsbyerne omfattes.
- Sikre naturindholdet i lavbundsarealer, fx ved at forsinke overfladevand og tilbageholde næringsstoffer.

Verdensmål nr. 11, 13 og 17

Endvidere vil vi udnytte lavbundsarealer, der kan medvirke til at oprette vådområder. Disse vådområder skal tilbageholde næringsstoffer fra blandt andet landbruget, og samtidig er det målet, at de skal tilbageholde vand til sommerudtørrende vandløb. De udpegede lavbundsarealer skal desuden bruges til at opmagasinere vand ved ekstrem regn i en kortere eller længere periode. Derved vil vi kunne undgå oversvømmelse af områder, der ønskes friholdt for utilsigtet oversvømmelse.

Inden for de kommende 2 år vil vi udvide handleplanen for klimatilpasning så landsbyerne kommer med. Planen skal kortlægge de områder i landsbyerne, hvor der er fare for oversvømmelse af værdier i tilfælde af ekstrem regn. På baggrund af kortlægningen vil der blive udpeget specifikke risikoområder, hvor der bør gøres en indsats.

Planen bliver et aktivt redskab for kommunen til brug ved renovering af veje og kloaker, samt ved fremtidig planlægning af bebyggede områder.





Ringsted Kommune

Teknik- og Miljøcenter

Rønnedevej 9

4100 Ringsted

+45 57 62 63 00

[teknikogmiljo@ringsted.dk](mailto:teknikogmiljo@ringsted.dk)